

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND
HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

3/2022

VÄLSIGNAD
SOMMAR
TILL ALLA!

EVANGELISATIONEN TILLBAKA TILL FÖREDRAGNINGSLISTAN

Till kyrkomötet som hölls i maj hade inlämnats ett initiativ, vars ändamål var att förstärka evangelisationsarbetet i kyrkan. I initiativet uppmanades församlingarna budgetera medel för evangelisationen samt göra upp en handlingsplan om hur man kunde förverkliga evangelisationen i praktiken.

Initiativet är välkommet och sett ur perspektivet av kyrkans dalande statistik nödvändig. Finland håller allt mera på att bli ett missionsfält. Som kristna kan vi inte enbart nöja oss med att behålla ställningarna eller en kontrollerad reträtt, utan man borde försöka nå nya frontlinjer. Därför behövs evangelisation och det är bra att satsa på den såväl i församlingarna som i väckelserörelserna.

Diskussionen om initiativet blottade att det inte råder en enighet i kyrkan i frågan om innehållet i evangelisationen. För en del betyder det nästan vad som helst, när andra igen förstår begreppet i ett smalare perspektiv där betydelsen är att nå ut med evangeliet till sådana som inte är delaktiga av tron. Också i detta fall ser det ut att bli en upprepning av delning som finns i kyrkan.

Kyrkans kanske största utmaning i vår tid enligt professor Miikka Ruokanen är att prästerna inte mera riktigt kan predika evangelium. De vet inte hur de skall tala om Guds Son som blev människa, om korset, försoningen, förlåtelsen, om Kristus som syndens, dödens och Satans besegrare, om uppståndelsen, rättfär-

diggörelse av en syndare osv. Däremot talar prästerna om ett gott liv, psykiskt välmående, människorelationer, kärleken till nästan, etik, rättvisa, jämställdhet och klimatförändring.

Enligt Ruokanen är de senare sakerna inte ännu evangelium eller kärnan i den kristna tron. En kyrka som enbart talar om dessa saker förkunnar inte ännu evangelium eller evangeliserar. I STI (Finlands Teologiska Institut) arbetar vi för att få teologerna att förstå den egentliga kärnan av evangeliet och för att de skall tala om den. Denna tids saker får inte åsidosätta det eviga evangeliet. Att göra timligt gott är naturligtvis en följd av evangeliet och ett av medlen i evangelisationen, men evangeliets egentliga kärna är alltid i Kristus som dött och uppstått.

SANTERI MARJOKORPI

14.6.2022

(ÖVERS. PER-OLE HJULFORS)

PLOCK UR HÖSTENS PROGRAM

Höstterminens öppningstillfälle ordnas 7.9 kl 15-18. Öppningstillfällets föreläsare och ämne publiceras samtidigt med hela höstens program.

Föreläsningsserien Evangeliernas trovärdighet som historiska källor:

I föreläsningsserien behandlas evangelieböckernas historiska tillförlitlighet.

Hur noga återger de historiska händelser? Kan man lita på dem gällande Jesu liv!

Serien hålls av TIFs teologiska sakkunnige Vesa Ollilainen.

Torsdagar kl 14-16

To 27.10 Evangeliernas tillförlitlighet i den kristna apologetiken

To 10.11 Evangelierna, muntlig tradition och minnet

To 24.11 Evangelierna som teologiska och historiska verk

To 8.12 Hermeneutiken och evangeliernas skiljaktigheter

Dessutom hålls föreläsningsserier och många enskilda föreläsningar om innehållet i Gamla testamentets böcker, den lutherska ortodoxins teologi, praktisk teologi, kyrkohistoria, systematisk teologi och många andra aktuella ämnen. Höstens program publiceras när det är färdigställt på TIFs hemsida.

FÖRBEREDELSEKURS FÖR TEOLOGISKA FAKULTETEN

TIF ordnade en förberedelsekurs i teologi för sökande till Helsingfors universitet den 9-11.5. I den tre dagar långa kursen deltog fem personer på platsen och en motsvarande mängd såg föreläsningssvideona hemifrån. I universitetens urval har studentbetygens tyngd vuxit, vilket betyder att en ganska liten del av dem som ämnar studera teologi väljs på basen av inträdesförhöret.

Som material vid inträdesförhöret i år fanns två artiklar. Den enas ämne var de ungas uppfattningar om tro, den andra handlade om tolkningen av 1 Tim 5:14 i de gamla asketiska skrifterna.

TEXT OCH FOTO:
SANTERI MARJOKORPI

(ÖVERS. ULF EMELEUS)

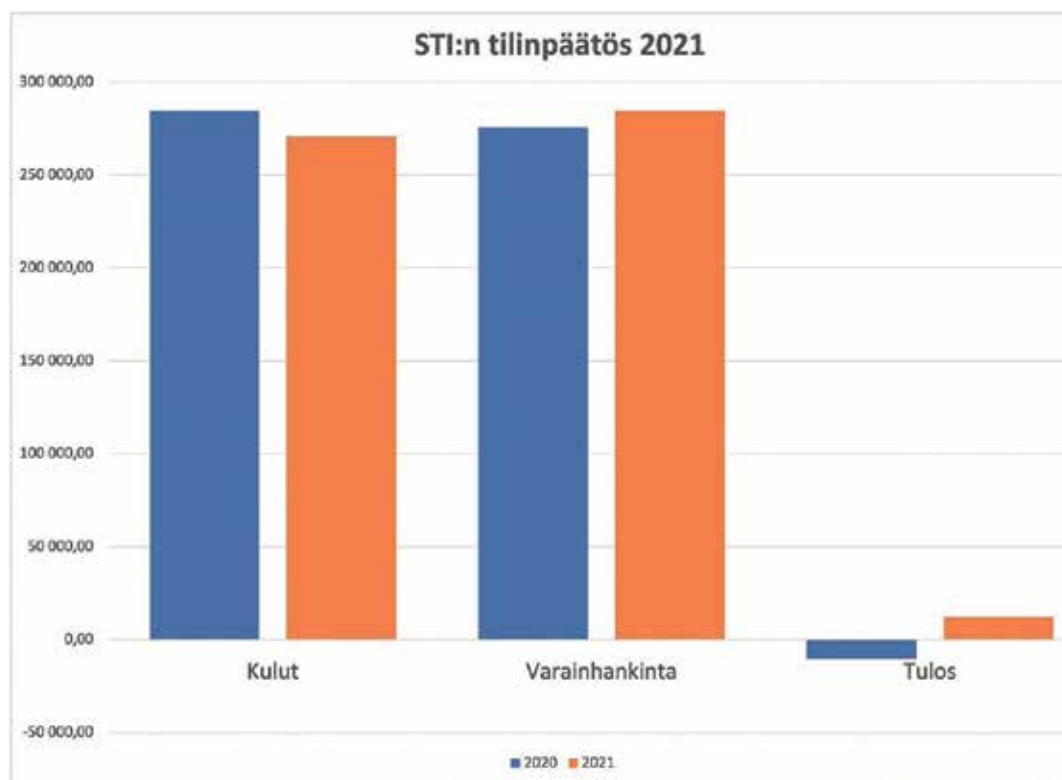
STI:S BOKSLUT FÖR ÅR 2021

År 2021 gick STI:s bokslut 12 258,22 euro på plus. Våra utgifter sjönk, men samtidigt steg våra inkomster jämfört med år 2020. Att utgifterna sjönk berodde i huvudsak på att STI var utan forskare större delen av året och teologiskt sakkunnige Vesa Ollilainen anställdes först i november. Han anställdes också på deltid i ett arbetsförhållande på 40 %. På detta sätt sparade vi avsevärt in på personalkostnaderna. I insamlade medel fick vi år 2021 in ungefär 9000 euro mer än året innan, något som till största delen beror på en enskild betydande donation.

STI har under de föregående två åren gått ungefär 10 000 euro på minus. För år 2021 var det synnerligen viktigt att uppnå ett plusresultat för att täcka de tidigare årens underskott.

Fortfarande behöver STI ekonomiskt stöd och i synnerhet sommaren är en utmanande tid då hyror och löner skall betalas även om verksamheten går på sparlåga. STI:s styrelse beslöt också att förlänga Vesa Ollilainens kontrakt till hösten och därför behövs pengar också på hösten för hans lönekostnader. Målsättningen är att i framtiden höja hans arbetsprocent i STI.

Därför ber vi om ekonomiskt stöd under sommaren till STI. Du kan donera med det bankgiro som medföljer denna tidning eller gå in på STI:s hemsida och välj ”donera” (”lahjoita”) eller via MobilePay nr 51533. Stort tack till alla stödmedlemmar för era bidrag!

PLOCK UR VERKSAMHETSBERÄTTELSEN FÖR ÅR 2021

Under vårmötet i maj godkändes verksamhetsberättelsen för år 2021 och den kan läsas i sin helhet på vår hemsida.

Coronapandemin som utbröt år 2020 påverkade fortfarande verksamhetsförutsättningarna år 2021. Vid Helsingfors universitet bedrevs studierna på distans hela vårterminen och även STI:s föreläsningar hölls under våren enbart digitalt inför tomma lektionssalar. I november anställdes TD Vesa Ollilainen som teologiskt sakkunnig på 40 %.

Under hela året hade STI:s undervisningsvideor 132 889 inloggningar (år 2020: 94 861), en tillväxt på 40 procent. I timmar räknat sågs videorna 55 070 timmar (år 2020: 36 571 timmar), en tillväxt på 50,1 procent.

I maj ordnades en tre dagar lång prepkurs för dem som sökte in till Helsingfors universitet. I kursen deltog 18 personer och därtill köpte en person undervisningsmaterialet men deltog inte i kursen.

Under året utgavs en Iustitia-bok: ”Arvosodan aikakausi - kirkko jälkikristillisen kulttuurin puristuksessa” (”Värderingskrigets tidsålder - kyrkan i den efterkristna kulturens grepp”, Timo Eskola, Iustitia Supplement series). Under året gjordes nio podcast-avsnitt. Podcasten hittas under namnet Puhutaan teologiaa (Vi talar teologi) på de vanligaste podcast-tjänsterna.

TEXT OCH GRAF: SANTERI
MARJOKORPI
BILDER: STI ARKIV
(ÖVERS. TOMAS KLEMETS)

VETENSKAP OCH KRISTEN APOLOGETIK: OMAKA PAR?

FORSKNINGSIDEAL OCH APOLOGETIKENS REALITETER

Ibland bemöts kristen apologetik med misstänksamhet inom forskningens värld. Vetenskapens ideal leder till att man ifrågasätter apologetiken. Vetenskapen skall vara neutral och kritisk. Argument skall bedömas och slutsatser dras opartiskt och objektivt. Öppenhet, försiktighet och tentativa förklaringar karaktäriserar forskning. Kristen apologetik däremot handlar om att försvara en på förhand given position. Själva saken är klar. Nu gäller det att hitta argument som tjänar målet. Sådant hör inte hemma i vetenskapen.

För några år sedan framförde nyateisterna religionskritik i mycket starka ordalag. Det fick andra ateister att skämmas. Enligt nyateisternas ateistkritiker tillgrip de så usla argument att de skadade ateismens trovärdighet. De var okunniga om den kristna kyrkans historia och teologi. De var ovilliga att se problemen i sitt eget tänkande eller blundade för religionsfobins mörka historia. Sina religionsfilosofiska avgöranden iklädde de vetenskaplig auktoritet. Fenomenet religion presenterades i karikatyrer. Finns det inte en motsvarande

VETENSKAP OCH KRISTEN
APOLOGETIK HAR MYCKET
GEMENSAMT.

risk i att apologeten som motiveras av att försvara den kristna tron tar till dåliga argument och behandlar bevismaterialet tendentiöst?

APOLOGETIKENS IDEAL OCH FORSKNINGENS REALITETER

Vi skall villigt medge att det finns dålig apologetik som använder svaga argument. Det kan handla om krystade evangelieharmoniseringar eller svagt formulerade gudsbevis. Sådant apologetik skall kritiseras. Samtidigt måste man konstatera att dåliga argument inte på något sätt är ett utmärkande egenskap för den kristna apologetiken. Jag har ofta förundrats över hur de nytestamentliga evangelierna påtvingas befängda källkritiska lösningar. Jesus var en kringresande predikant som kunde upprepa sig. Det faktumet förklarar skillnader mellan evangelierna långt mycket bättre än spekulationer kring hur traditionerna uppkommit eller vilka långt gångna redaktionella ingrepp de genomgått.

Vetenskap och kristen apologetik har mycket gemensamt. Den vetenskapliga arenan är en naturlig plats att diskutera apologetiska argument. Den kristne apologeten möter samma utmaningar som forskaren. Han försöker förstå sig på kristendomskritikens argument, bemöter kritiken i dess starkaste form, skärskådar sina egna argument, försöker vara medveten om sina egna utgångspunkter

DAGENS MEST BETYDELSEFULLA KRISTNA APOLOGETER ÄR FRAMSTÅENDE FORSKARE.

och utsätter sin forskning för offentlig granskning. Kristen apologetik borde vara intresserad av sanningen och därför av goda argument. Det intresset borde vara gemensamt med vetenskaplig forskning överhuvudtaget.

Säkerligen presenteras inom den kristna apologetiken argument som en del forskare är obekväma med. Men det hör till forskningen att presentera och pröva teorier som till början inte är allmänt vedertagna. En vetenskap utan många röster skulle inte vara modern vetenskap. Den vetenskapliga kunskapen växer när det råder en pluralitet av åsikter inom forskningen. Och om vi ser på den stora mängden litteratur om centrala apologetiska frågor om Guds existens, öppenhet för under och evangeliernas historiska tillförlitlighet, tycks de intressera stort filosofer och teologer likaväl som naturvetare och historiker.

Slutligen bör vi komma ihåg att dagens mest betydelsefulla kristna apologeter är framstående forskare. De bedriver vetenskaplig forskning, känner väl sitt specialområdes historia och nuläge, publicerar i fackgranskade tidskrifter och deltar i vetenskapliga och samhällliga diskussioner som sakkunniga. William Lane Craig har framstående publikationer om gudsbevisen och Jesu uppståndelse. Likaså har Gary Habermas länge forskat kring uppståndelsen. Alister McGrath, som offentligt försvarar sin kristna tro, är internationellt sett den kanske mest

inflytelserika och citerade nu levande auktoriteten inom den systematiska teologin. De och många andra är exempel på att god forskning stöder god apologetik och god apologetik stöder god vetenskap.

TEXT OCH ÖVERSÄTTNING TILL
SVENSKA: VESA OLLILAINEN

VESA OLLILAINEN FORTSÄTTER PÅ STI UNDER HÖSTEN

STI:s styrelse beslutade vid sitt aprilmöte förlänga det avtal som gjorts för detta år med teologisk sakkunnige Vesa Ollilainen. Ollilainen arbetar på STI även inkommande höst. Det ursprungliga avtalet gällde till juni 2022. Styrelsen hoppas kunna anställa Ollilainen från och med 2023 men definitivt beslut fattas under hösten när det står klart hur STI:s ekonomi utvecklas.

VARFÖR ÖVERGER UNGDOMAR SIN KRISTNA TRO?

I april höll Antti Koskenniemi – som fungerar som koordinator för Folkmissionens junior och ungdomsverksamhet – en föreläsning vid STI om hur man skall uttrycka den kristna tron till dagens ungdom.

Koskenniemi berättade att det att ungdomar överger sin kristna tro har blivit något av ett fenomen i USA. Förändringen äger oftast rum i skarven mellan gymnasium och universitet, när de unga inte längre finner en församling eller medvetet lämnar kyrkan. En del ungdomspastorer och lovsångsledare har rentav skrivit böcker om hur de själva har avfallit från tron. I Finland är det i sin tur efter skriftskolan och tiden som hjälpledare som de flesta av de församlingsaktiva ungdomarna lämnar församlingsverksamheten – inte minst sedan de påbörjar sina studier.

DEN FÖRÄNDERLIGA GENERATION Z

Den generation som dagens unga hör till kallas ofta för generation Z. Benämningen beskriver de ungdomar som är födda ungefär mellan åren 1995–2010. Karakteristiskt för denna generation är en kraftig sekularisering, ett särskilt förhållande till sexualitet och könsidentitet samt sociala medier. I de yngre generationerna identifierar sig människorna inte längre särskilt starkt till något specifikt kyrkosamfund. Ju yngre en person är, desto svagare är hennes koppling till religion överlag. Ungdomarna har inte i lika hög grad som tidigare fått en kristen

uppfostran, eller så bär de på ett väldigt svagt kristet arv. Samtidigt är de inte filosofiskt sett ateister, utan ställningstagandet handlar mer om ett praktiskt val från de ungas sida. De överger inte Gud, utan de tänker helt enkelt inte längre på honom och tron syns inte på något sätt i deras liv.

Även sexualiteten är stadd i förändring hos de yngre generationerna. Exempelvis uppger 49 procent av brittiska 18–24-åringar sig vara något annat än heterosexuella. Undersökningar visar att den verkliga andelen rör sig kring fyra procent bland den vuxna befolkningen. Till en viss del berättar detta att alla slag av kategoriseringar eller stämplor upplevs förtryckande och begränsande, och att man inte vill identifiera sig med någon viss sexualitet. Porr förbrukas också mycket. Den musik och underhållning som man lyssnar till och ser på är till sitt innehåll frapperande sexualiserat. I praktiken tillbringar de unga den största delen av sin fritid framför sin telefon och genom att ta del av och delta i olika media.

ATT ÖVERGE KRISTENDOMEN

Koskenniemi presenterade flera olika anledningar till varför ungdomar överger sin kristna tro. Det som för det första driver dem bort är församlingarnas negativa uppfattning av den kultur som de unga uppskattar och lever i, samt församlingarnas överbeskyddande och negativa attityd visavi kreativitet och risktagande. För det andra upplever många tron som ytlig och betydelslös i deras eget liv. För det tredje uppfattar man kristendomen som något icke-intellektuellt och anti-vetenskapligt. För det fjärde ses den kristna sexualmoralen som begränsande. För det femte tar många illa vid sig av kristendomens anspråk på exklusivitet och unicitet. För det sjätte menar man att det i församlingarna inte ges utrymme för att uttrycka tvivel eller handskas med tvivel på ett ärligt sätt.

Enligt Koskenniemi är det viktigt att man uppmärksammar och möter dessa motive-ringar. En del av dem är det enklare att svara på, medan andra är svårare. Många av dem kan lösas genom att helt enkelt diskutera dem. Exempelvis är kristendomen i grunden inte en anti-vetenskaplig religion, och som kristna har vi goda svar på varför vi ställer oss kritiska till vissa inslag i den rådande kulturen. Om de unga upplever tron som ytlig, finns det

anledning att erbjuda dem en gedigen och klar bibelundervisning, i vilken en biblisk bild av Gud presenteras för de unga.

FÖRSAMLINGAR SOM TILLTALAR DE UNGA

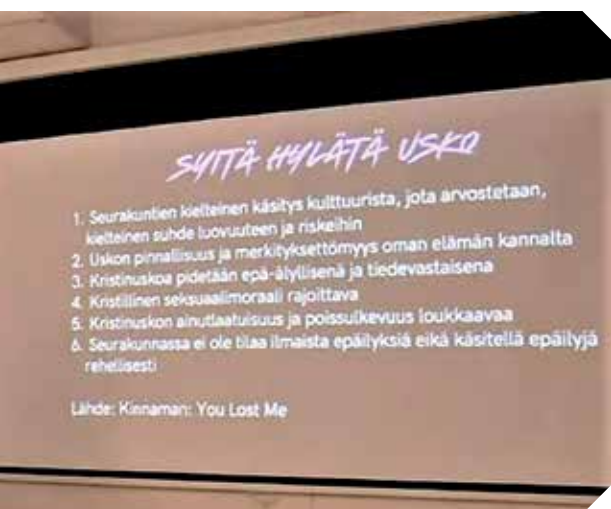
De församlingar som enligt Koskenniemi lockar till sig ungdomar ger dem för det första också mycket ansvar. Man hänger en nyckel kring deras hals och bjuder in dem att göra olika saker. Även i Finland spelar hjälpledarutbildningen en mycket viktig roll. För det andra bemödar man sig i dessa församlingar om att förstå de ungas problem och hur man skall lösa dem, något som bottnar i en nära kontakt med ungdomarna. Förkunnelsen i dessa församlingar är mycket Jesus-centrerad. Relationerna människorna emellan är varma och de ungar prioriteras alltid, även när man gör upp budgeten. De unga upplever det också meningsfullt när de genom välgörenhetsarbete ges möjlighet att betjäna en större gemenskap.

När man artikulerar kristendom för de unga, vore det viktigt att börja med de centrala grunderna, eftersom dessa utgångspunkter kanske inte är bekanta för dem sedan tidigare. Däremot är det lika viktigt att man dyker djupt. Bibelundervisning intresserar de unga, och Gud verkar alltfört genom sitt ord. Det lönar sig att tala till de unga om sådana saker som är viktiga i deras liv. Man bör därtill tillåta tvivel och inte vara överhövan kritisk gentemot de ungas kultur, även om man visserligen kan berätta för dem på vilka punkter den går åt skogen.

INTERVJU: SANTERI MARJOKORPI
(ÖVERS. JAKOB DAHLBACKA)

SKÄRMDUMP FRÅN EN
FÖRELÄSNINGSVIDEO PÅ STI:S YOUTUBE-
KANAL

HÖRNSTENEN 3/2022

FRÄLSNINGENS DAG

De senaste två åren har varit en tung tid för mig och säkert för många andra. Den världsomfattande pandemin har tuktat i synnerhet studeranden. Socialt umgänge och knytande av mänskokontakter har satts på undantag. Dessutom oroas många av det fullskaliga krig som rasar i Ukraina. Också den förvärrade matsituationen då till exempel Ukraina inte exporterar så mycket spannmål till resten av världen oroar. Framtiden är just nu mycket svår att förutspå.

Då jag diskuterade med en annan teologistuderande från STI konstaterade vi båda att STI nu i synnerhet under pandemin har varit till stor välsignelse. Hit kan man komma till exempel för att göra sin avhandling i lugn och ro och kommer bort från att sitta inom hemmets väggar. STI har för mig varit en oas där man får undervisning av god kvalitet, kan stilla sig i andakten, träffa olika människor och också studera. På STI får många studerande växa i sin tro och genom dem får många andra höra den goda nyheten om Jesus.

Låter följande bekant? ”Och jag såg, och se: en gulblek häst, och han som satt på den hette Döden, och helvetet följde honom. De fick makt över en fjärdedel av jorden, att döda med svärd och med svält och med pest och genom jordens vilda djur” (Uppb.6:8). Dessa ord är hämtade direkt från Uppenbarelsebooken. I de sista tiderna före världens slut sker omskakande saker.

Vi vet inte när Jesus kommer som kung tillbaka till jorden. Paulus konstaterar i andra korintierbrevet: ”Han säger ju: Jag bönhör dig i nådens tid, jag hjälper dig på frälsningens dag. Nu är den rätta tiden, nu är frälsningens dag” (2 Kor.6:2). Vad som än sker har den som tror på Jesus varje dag en frälsningens dag. Tack vare att Jesus dog på korset har varje människa möjlighet att bli frälst. Världen, människorna och rikena runtomkring förändras, men Guds kärlek förblir alltid.

TEXT OCH FOTO: ILKKA KORPINEN,
TEOL.STUD.
(ÖVERS. FREDRIK KLEMETS OCH
LEIF ERIKSON)

STORÖ, HOUTSKARI ©HANNU SAVONEN

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank

Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

Annställda

generalsekreterare Santeri Marjokorpi
sekreterare Kirsi Kuru
sakkunnig i teologi Vesa Ollilainen

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesalar.

Öppet under perioderna kl. 9–16.

Jour vid behov. Sommarperioden och institutet stängt 15.6.-12.8.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Lauri Vartiainen
Finska Bibel-institutet

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen, Bedjarrörelsen i Västra Finland, Finlands ev. luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarna, Finlands ev. luth. Folkmission, Luth. Evangeliföreningen i Finland, Finska Bibel-institutet, Sv.Luth. Evangeliföreningen i Finland, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund

Finansieras av frivilliga bidrag.

Medlemsavgift för understödande medlemmar:
40 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €).

Bokgåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland RA/2020/1362 som började 1.1.2021 och är giltigt tills vidare.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.

Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

ISSN 2243-075X (Print)

ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 13 A
00100 HELSINGFORS

Posti Green

PÄRMBILD: AGROSTIS CAPILLARIS
BAKBILD: CYKEL PÅ ÄNGEN
©PIXABAY.COM

HAN LÅTER MIG VILA PÅ GRÖNA ÄNGAR, HAN FÖR MIG TILL VATTEN DÄR JAG FINNER RO.
(PSALTAREN 23:2)